

ODLAZAK "ĆIRE"

Jedna od najljepših trasa na svetu do 1974. godine prolazila je Mokrom Gorom i dolinama razasutim na padinama Tare, Zlatibora i Šargana. Prugom uskog koloseka, koja je povezivala Beograd sa Sarajevom i Dubrovnikom, krstario je popularni "Ćira". Čitavih pola veka ova pruga otvarala je Mokroj Gori vrata u svet.

A čitave tri decenije pre no što će "Ćira" krenuti Šarganom, Mitar Tarabić poznati kremanski prorok, predvideo je da će "kroz Cigansko padalište proži gvozdeni put sa gvozdenim, ognjenim kolima koja će uvek sama zastajati na mjestu de su sad evo ciganske čerge". (Reč je o delu Kremana).

Napredak i razvoj čitavog društva, pa i saobraćaja, prouzrokovao je da parnjače i pruge uskog koloseka postanu deo železničke istorije. Ovu sudbinu, na žalost, nije mogla izbeći i u svetu jedinstvena "Šrganska osmica". Naime, poslednji voz šarganom je prošao 28. februara 1974. godine.

Pored atraktivnog tehničkog rešenja na padinama Šargana, železničke "osmice", koju su uzimali kao primer uspešnog savladjivanja uspona na kratkom rastojanju, pruga je imala i druge osobenosti. Železnička stanica Jatara služila je samo kao ukrasna stanica i na njoj nikad nije prodana ni jedna karta. Granični tunel sa Vardistem ispod brda Balvan, broj 53, imao je u portalu skulpturu srpskog vojnika koji gazi krunu crno-žute Monarhije, a na izlazu iz tunela, sa srpske strane, pisalo je ime tadašnjeg vladara Aleksandra I, pored kojeg su bili postavljeni simboli radnika i seljaka: srp i cekic.

Ova uzana pruga imala je veliki ekonomski, politički i vojno-strategijski značaj za novostvorenu državu Kraljevinu Srba, Hrvata i Slovenaca. Pruga je od Užica do Mokre Gore zaposlila oko 500 ljudi.

SADAŠNJOST I BUDUĆNOST

Trebalo je da prođe četvrt veka, pa da počne da se obistinjuje jos jedno proročanstvo Mitra Tarabića s kraja devetnaestog veka:

“Proći ce dosta godina pa će se ljudi opet sjetiti gvozdrenoga puta te će ispotekare obnoviti ovaj put. Samo, njime do Višegrada neće putovati putniči radi potrebe i posla, već ljudi od zabave, serbez odmora i uživancije”.

I doslo je to vreme. Zahvaljujuci razumevanju i velikom angazovanju poslovodstva srpske železnice, železnica Srbije je 1995. godine ponovo u svoje vlasnistvo vratila “ćirine” stanice u Užicu, kao i stanice Mokra Gora i Kremna. Od tada, punom parom se radi na oživljavanju nekada cuvene “Šarganske osmice”, kako bi se od zaborava otragao deo istorije srpske železnice, a putničima opet priuštio nostalgican pisak parnjače i dah romantike proslah dana.

Nasa Osmica po mnogo cemu je bila jedinstvena dok je njom tekao redovni železnicki saobraćaj. Obnovom dobija sasvim novi status, kao turisticko-muzejska železnica, sto ce je uciniti jos ekskluzivnijom. Za naše prilike to je novina, ali za svetske nije. U mnogim zemljama postoje takve pruge, u koje je ulozeno podosta ljubavi i novca, da bi sadašnje i buduće generacije doživele uzbudjenje sporovoznog, ali i romantickog putovanja u duhu minulih vremena.

Da bi svi aspekti obnovljene Šarganske osmice bili sto bolje osmišljeni, prikupljaju se informacije o aktivnosti turističkih i muzejskih železnica u svetu. Obnavljanje takvih železnica u Svajcarskoj, Poljskoj, Nemačkoj i Grčkoj rezultiralo je i finansijskim efektima, pa ne treba sumnjati da će sa nasom “Osmicom” biti drugačije. Tim pre sto je ona po mnogo cemu jedinstvena i bez premca u svetu.

Pored atraktivnog tehnickog rešenja na padinama Šargana, železnicke “osmice”, koju su uzimali kao primer uspešnog savladivanja uspona na kratkom rastojanju, pruga je imala i druge osobnosti. Železnicka stanica Jatara služila je samo kao ukrasna stanica i na njoj nikad nije prodana ni jedna karta. Granični tunel sa Vardistem ispod brda Balvan, broj 53, imao je u portalu skulpturu srpskog vojnika koji gazi krunu crno-žute Monarhije, a na izlazu iz tunela, sa srpske strane, pisalo je ime tadasnjeg vladara Aleksandra I, pored kojeg su bili postavljani simboli radnika i seljaka: srp i cekic.

Ova uzana pruga imala je veliki ekonomski, politicki i vojno-strategijski značaj za novostvorenu državu Kraljevinu Srba, Hrvata i Slovenaca. Pruga je od Užica do Mokre Gore zaposlila oko 500 ljudi.

